

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 110/2019-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. marca 2019 predbežne prerokoval návrh [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou Mgr. Miroslavou Ficovou, Mierové námestie 24, Nová Dubnica, na preskúmanie rozhodnutia Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií č. VP/40/18/K z 5. decembra 2018 a takto

r o z h o d o l :

Návrh [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnený.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) bol 31. januára 2019 doručený návrh [REDAKOVANÉ] (ďalej len „navrhovateľka“) na preskúmanie rozhodnutia Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií (ďalej len „výbor“) č. VP/40/18/K z 5. decembra 2018 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“).

2. Návrh navrhovateľky bol pôvodne pridelený sudkyňi spravodajkyňi Ľudmile Gajdošíkovej, ktorej 16. februára 2019 skončilo funkčné obdobie. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd je v zmysle ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ústavný zákon“) povinný rozhodnúť o návrhu do 60 dní od jeho doručenia (čl. 10 ods. 2 ústavného zákona), tento návrh bol ako naliehavá vec patriaca do rozhodovacej pôsobnosti senátu, rozhodnutie o ktorej neznesie odklad, v súlade s čl. II bodom 7 Dodatku č. 1 k Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. februára 2019 opätovne náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov pridelený sudkyňi spravodajkyňi Jane Laššákovej. Podľa čl. II ods. 2 písm. b) označeného dodatku pri predkladaní pridelených vecí do senátu sudcami spravodajcami Janou Laššákovou a Mojmirom Mamojkom pracuje senát v zložení Jana Baricová (predsedníčka senátu), Jana Laššáková (sudkyňa spravodajkyňa) a Mojmír Mamojka.

3. Navrhovateľka vo svojom návrhu uvádza, že 7. apríla 2014 „*kúpou nadobudla vlastníctvo nehnuteľností zapísaných na [REDAKOVANÉ] v katastrálnom území [REDAKOVANÉ], a to parcely č. [REDAKOVANÉ], na ktorých je postavený rodinný dom a dve letné kuchyne s kôľňou*“.

4. Navrhovateľka tvrdí, že v roku 2018 sa od novinárov dozvedela, že predmetné nehnuteľnosti, konkrétne rodinný dom a iná budova, nie sú uvedené v jej oznámení funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov [čl. 7 ústavného zákona (ďalej aj „oznámenie“)] za rok 2016 a v oznámení za rok 2017, preto výbor požiadala o možnosť doplnenia jej oznámení za tieto roky.

5. Výbor sa s predmetným listom navrhovateľky oboznámil a následne začal proti nej konanie podľa čl. 9 ods. 2 písm. a) ústavného zákona, v zmysle ktorého orgán, ktorý uskutočňuje konanie podľa odseku 1, začne konanie z vlastnej iniciatívy, ak jeho zistenia nasvedčujú tomu, že verejný funkcionár v oznámení podľa čl. 7 alebo čl. 8 uviedol neúplné alebo nepravdivé údaje alebo že verejný funkcionár nesplnil alebo porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené týmto ústavným zákonom alebo zákonom.

6. Výbor napadnutým rozhodnutím rozhodol, že navrhovateľka tým, že v oznámeniach funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov za roky 2014, 2015, 2016 a 2017 podaných podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona neuviedla v časti D) Majetkové pomery, a) Nehnutel'ný majetok vlastníctvo nehnuteľnosti vrátane vlastníctva bytu a nebytového priestoru – rodinný dom a iná budova, porušila povinnosť ustanovenú v čl. 7 ods. 1 písm. e) ústavného zákona, za čo jej v súlade s čl. 9 ods. 10 písm. b) ústavného zákona uložil pokutu v sume zodpovedajúcej trojnásobku mesačného platu verejnej funkcionárky, teda v sume 6 878,82 €.

7. Navrhovateľka pred ústavným súdom tvrdí, že nehnuteľnosti nadobudnuté kúpou zmluvou z roku 2014 uviedla v oznámení za rok 2014 a následne tieto údaje kopírovala aj do oznámení v nasledujúcich rokoch, keďže vo vzťahu k vlastníctvu predmetných nehnuteľností sa nič nemenilo. Navrhovateľka zdôrazňuje, že vlastníctvo predmetných nehnuteľností nikdy netajila, o čom svedčia aj fotky na sociálnych sieťach a príspevok v televíznej relácii Na Chalupe.

8. Navrhovateľka vo svojom návrhu uvádza, že jej oznámenia obsahovali iba neúplné údaje, keďže v nich uviedla číslo listu vlastníctva s číslami všetkých príslušných parciel, avšak s nesprávnym popisom k stavbám, a preto sa domnieva, že nezameniteľným spôsobom špecifikovala nehnuteľnosti, ktorých je vlastníčkou. K tomuto dopĺňa: *„Preto zastávam ten názor, že tým, že som do sporného oznámenia uviedla číslo listu vlastníctva nehnuteľností (ten obsahuje všetky informácie o nehnuteľnosti), ktoré som nadobudla v [REDAKOVANÉ], aj keď s nesprávnym popisom stavieb, čo je z LV zrejmé, nemohla som ústavným zákonom danú povinnosť oznámiť svoje majetkové pomery nesplniť.“*

9. Navrhovateľka tvrdí, že výbor pri posudzovaní jej veci postupoval absolútne formálne, pričom nezohľadnil účel ústavného zákona. Zdôrazňuje, že žiadnym spôsobom neohrozila ani neporušila záujem chránený ústavným zákonom a nezamlčovala žiaden svoj majetok.

10. Vzhľadom na uvedené navrhovateľka navrhuje, aby ústavný súd napadnuté rozhodnutie výboru zrušil.

II.

11. Podľa čl. 7 ods. 1 písm. e) ústavného zákona verejný funkcionár je povinný do 30 dní odo dňa, keď sa ujal výkonu verejnej funkcie, a počas jej výkonu vždy do 31. marca podať písomné oznámenie za predchádzajúci kalendárny rok, v ktorom uvedie svoje majetkové pomery a majetkové pomery manžela a neplnoletých detí, ktorí s ním žijú v domácnosti, vrátane osobných údajov v rozsahu titul, meno, priezvisko a adresa trvalého pobytu.

Podľa čl. 7 ods. 4 písm. a) ústavného zákona majetkovými pomermi podľa odseku 1 písm. e) sa rozumie vlastníctvo nehnuteľnosti vrátane vlastníctva bytu a nebytového priestoru.

Podľa čl. 10 ods. 2 ústavného zákona dotknutý verejný funkcionár môže podať návrh na preskúmanie rozhodnutia výboru na Ústavný súd Slovenskej republiky v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodnutia podľa odseku 1, ktorým bola vyslovená strata mandátu alebo funkcie, alebo do 30 dní odo dňa doručenia rozhodnutia podľa čl. 9 ods. 10, ktorým bolo rozhodnuté o pokute voči verejnému funkcionárovi. Podanie návrhu na preskúmanie rozhodnutia výboru má odkladný účinok. Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodne o tomto návrhu do 60 dní odo dňa jeho doručenia. Konanie o preskúmaní takéhoto rozhodnutia pred Ústavným súdom Slovenskej republiky upravujú ustanovenia zákona. Rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky je konečné okrem rozhodnutia podľa čl. 12 ods. 2.

12. Napadnuté rozhodnutie z 5. decembra 2018 bolo navrhovateľke doručené 2. januára 2019. Jej návrh bol ústavnému súdu doručený 31. januára 2019.

13. Podľa čl. 140 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z.

o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

Podľa § 234 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd preskúma, či rozhodnutie orgánu verejnej moci príslušného na konanie a rozhodovanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov je v súlade s ústavou a príslušnými právnymi prepismi vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov.

Podľa § 42 ods. 2 písm. w) zákona o ústavnom súde návrhom na začatie konania je návrh na preskúmanie rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov podľa osobitného zákona.

Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

Podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, ktorý je zjavne neopodstatnený.

14. Ústavný súd vo veciach týkajúcich sa konania vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov judikoval, že zmyslom a účelom ústavného zákona je zabezpečiť právny mechanizmus ochrany verejného záujmu pri výkone verejných funkcií spočívajúci v zamedzení vzniku rozporu osobných záujmov verejných funkcionárov s uvedeným verejným záujmom v súvislosti s výkonom svojej funkcie a predchádzať zneužívaniu verejnej funkcie, prípadne zneužívaniu postavenia s ňou spojeného na osobný prospech. Zmyslom konania vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov je preveriť plnenie ústavného zákona (IV. ÚS 177/07, III. ÚS 141/2010, II. ÚS 188/2014).

15. Konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov je konaním *sui generis* upraveným ústavným zákonom, v rámci ktorého oprávnený orgán

v konečnom dôsledku rozhoduje o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach verejných funkcionárov vyplývajúcich verejným funkcionárom predovšetkým z čl. 4 až čl. 8 ústavného zákona (III. ÚS 229/2017, II. ÚS 315/2018). V takomto konaní musí byť bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že verejný funkcionár nesplnil alebo porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené ústavným zákonom alebo zákonom (čl. 9 ods. 6 ústavného zákona).

16. Ústavný súd vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov opakovane zdôraznil, že povinnosť orgánov verejnej moci majúcich právomoc rozhodovať v konaní upravenom všeobecne záväznými právnymi predpismi o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb zistiť správne a v dostatočnom rozsahu skutkový stav v nimi rozhodovanej veci (bez ohľadu na jej prípadnú náročnosť) a s tým spojená povinnosť riadne odôvodniť svoje rozhodnutie (a teda zároveň konkretizovať v odôvodnení rozhodnutia dôkazy, ktoré vykonal, zdroj toho-ktorého dôkazu, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov a ako sa vyrovnal s ťažiskovými návrhmi a námietkami účastníkov), obe vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy (v prerokúvanom prípade spojené s právom na inú právnu ochranu), sú jedny zo základných znakov ústavne aprobovaného postupu konajúceho orgánu verejnej moci a ochranou účastníkov konania pred svojvôľou konajúceho orgánu verejnej moci (II. ÚS 188/2014, I. ÚS 414/2016, II. ÚS 542/2017).

17. Ústavný súd tiež judikoval, že v konaní o preskúmanie rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov leží dôkazné bremeno primárne na dotknutom verejnom funkcionárovi (navrhovateľovi), ktorý k tomu, aby bol v konaní pred ústavným súdom úspešný, musí preukázať, že jeho konanie ako verejného funkcionára nebolo v rozpore s príslušnými ustanoveniami ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, teda že povinnosti verejného funkcionára vyplývajúce z tohto ústavného zákona neporušil, a preto nebol dôvod na to, aby bol sankcionovaný napadnutým rozhodnutím, ktorého súčasťou je spravidla aj pokuta (II. ÚS 125/2016, II. ÚS 787/2016, III. ÚS 632/2017).

18. Navrhovateľka pred ústavným súdom namieta, že jej oznámenia obsahovali síce neúplné údaje, avšak vzhľadom na to, že v oznámeniach uviedla číslo listu vlastníctva s číslami všetkých príslušných parciel, no s nesprávnym popisom k stavbám, nezameniteľným spôsobom špecifikovala nehnuteľnosti, ktorých je vlastníčkou. Zároveň upriamuje pozornosť ústavného súdu na to, že vlastníctvo predmetných nehnuteľností nikdy netajila a že žiadnym spôsobom neohrozila ani neporušila záujem chránený ústavným zákonom a nezamlčovala žiaden svoj majetok.

19. Ústavný súd preskúmal napadnuté rozhodnutie výboru, ktorý v relevantnej časti odôvodnenia tohto rozhodnutia uviedol: „Výbor z výpisu z katastra nehnuteľností zistil, že podľa listu vlastníctva [REDAKČIA] katastrálneho územia [REDAKČIA] verejná funkcionárka predmetné nehnuteľnosti nadobudla kúpnu zmluvou zo 7.4.2014.

Výbor v súvislosti s listom zaslanom verejnou funkcionárkou vykonal kontrolu oznámení, ktoré verejná funkcionárka podala výboru a zistil, že predmetné nehnuteľnosti, ktoré nadobudla kúpnu zmluvou v roku 2014 nie sú v jej oznámeniach uvedené ani za roky 2014 a 2015, t. j., že neúplné oznámenia podala aj za roky 2014 a 2015, nielen za roky 2016 a 2017, ako uviedla v liste zo dňa 25. júla 2018.

Výbor na základe listu zaslanom verejnou funkcionárkou a na základe svojich zistení dospel po vykonanom dokazovaní k záveru, že verejná funkcionárka porušila ustanovenie čl. 7 ods. 1 písm. e) ústavného zákona, keďže predmetné nehnuteľnosti - rodinný dom a iná budova v oznámeniach za roky 2014 až 2017 neuviedla.

Z tohto dôvodu prijal uznesenie, ktorým sa verejnej funkcionárke [REDAKČIA] [REDAKČIA], poslankyni Národnej rady Slovenskej republiky ukladá pokuta za porušenie čl. 7 ods. 1 písm. e) ústavného zákona vo výške trojnásobku mesačného platu verejnej funkcionárky podľa čl. 9 ods. 10 písm. b) ústavného zákona. Uvedené rozhodnutie bolo dňa 5. decembra 2018 schválené uznesením č. 317.“

20. Ústavný súd z navrhovateľkou predložených dokumentov zistil, že navrhovateľka v oznámeniach za roky 2014, 2015, 2016 a 2017 pri nehnuteľnom majetku uviedla druh majetku „zastavené plochy a nádvoria“ v katastrálnom území [REDAKČIA] na parcelách č. [REDAKČIA] na liste vlastníctva [REDAKČIA] v podiele 100 %

a „zastavené plochy a nádvoria“ v katastrálnom území Banská Štiavnica na parcele č. [REDACTED] na liste vlastníctva [REDACTED] v podiele 100 %.

21. Z uvedeného vyplýva, že tak, ako to zistil a konštatoval výbor v napadnutom rozhodnutí, navrhovateľka v oznámeniach za roky 2014, 2015, 2016 a 2017 „rodinný dom“ a „inú budovu“ postavené na predmetných pozemkoch neuviedla.

22. Ústavný súd v tomto bode považuje za potrebné upriamiť pozornosť navrhovateľky na skutočnosť, že jej povinnosťou bolo v oznámeniach uviesť nielen to, že je vlastníčkou predmetných pozemkov (1), ale taktiež to, že je vlastníčkou nehnuteľností postavených na týchto pozemkoch (2), keďže z právneho hľadiska ide o dve samostatné nehnuteľnosti (pozemky a nehnuteľnosti na nich postavené), ktorých vlastníkom nemusí byť tá istá osoba.

23. Ako už bolo uvedené, navrhovateľka vo svojich oznámeniach uviedla vlastníctvo predmetných pozemkov, avšak neuviedla skutočnosť, že je aj vlastníčkou nehnuteľností postavených na týchto pozemkoch, a preto nemožno považovať za relevantnú jej námietku, že v oznámeniach uviedla (iba) „nesprávny popis“ nehnuteľností, keďže navrhovateľka správne v oznámeniach uviedla, že je vlastníčkou predmetných pozemkov, avšak vôbec neuviedla, že je vlastníčkou domu a iných budov na nich postavených (rodinný dom na parcele [REDACTED] a iné budovy na parcelách [REDACTED]).

24. Pokiaľ navrhovateľka tvrdí, že vlastníctvo predmetných nehnuteľností nikdy netajila, o čom svedčia aj fotky na sociálnych sieťach a príspevok v televíznej relácii Na Chalupe, takáto jej obrana, teda prezentácia v oznámení neuvedených nehnuteľností na sociálnych sieťach, v televízii alebo iným podobným spôsobom, nemôže podľa názoru ústavného súdu nič zmeniť na skutočnosti, že tieto nehnuteľnosti vo svojich oznámeniach (opakovane) v rozpore s čl. 7 ods. 1 písm. e) ústavného zákona neuviedla. Takouto verejnou prezentáciou v oznámení neuvedených nehnuteľností teda nemožno nahradiť splnenie povinnosti podľa čl. 7 ods. 1 písm. e) ústavného zákona.

25. Napadnuté rozhodnutie, aj keď sa navrhovateľke môže javiť ako prísne a nespravodlivé (k „prísnosti“ napadnutého rozhodnutia porovnaj napr. uznesenie o odmietnutí vo veci sp. zn. II. ÚS 787/2016, kde navrhovateľka síce oznámenie podala, avšak nie písomne výboru, ale elektronicky jeho predsedovi, alebo uznesenie o odmietnutí vo veci sp. zn. II. ÚS 448/2018, kde navrhovateľka nepodala oznámenie v dôsledku dlhodobej práceneschopnosti), preto z ústavnoprávneho pohľadu s ohľadom na námietky navrhovateľky obstojí.

26. Ústavný súd vzhľadom na uvedené konštatuje, že argumentácia navrhovateľky smerujúca proti napadnutému rozhodnutiu nie je dôvodná, teda nezakladá také dôvody na spochybňovanie napadnutého rozhodnutia výboru, ktoré by bolo potrebné posúdiť po prípadnom prijatí návrhu na ďalšie konanie. Ústavný súd preto návrh navrhovateľky ako celok odmietol už pri predbežnom prerokovaní podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnený.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. marca 2019